

1.0AMAC: Tıbbi atıkların kontrolü yönetmeliğine göre tıbbi atıkların toplanması, geçici depolama alanına taşınması, geçici depolama alanında depolanması ve lisanslı taşıma firmasına teslim edilmesi işlemlerini sağlamak.

2.0KAPSAM: Bu talimat tıbbi atıkların yönetim iş ve işlemlerini kapsar.

3.0TANIMLAR

- **Evsel Atık:** Sağlıklı insanların bulunduğu ve idari bürolardan gelen tekrar kullanılabilir, tekrar kazanılabilir kağıt, karton, mukavva, plastik, cam, metal vb. atıklardır.
- **Tıbbi Atık :** [Enfeksiyöz Atıklar](#) (mikrobiyolojik laboratuvar atıkları, kan ve kan ürünleri ve bunlara kontamine olmuş nesnelere, kullanılmış ameliyat giysileri, diyaliz atıkları, karantina atıkları, bakteri ve virüs içeren hava filtreleri ve organ parçaları ile temas eden tüm nesnelere); [Patolojik Atıklar](#) (ameliyathane, morg, otopsi vb. yerlerde müdahale sonucu ortaya çıkan organ ve sıvılar ile deneylerde kullanılan kobay leşleri) [Kesici Delici Atıklar](#) (enjektör iğnesi, lam-lamel, bisturi, iğne içeren kesiciler, cam pastör pipeti, kırılmış diğer cam malzemeler, vb.)
- **Tehlikeli Atık:** Fiziksel veya kimyasal özelliklerinden dolayı yada yasal nedenlerden dolayı özel işleme tabi tutulacak atıklardır. (tehlikeli kimyasallar, farmasötik atıklar, ağır metal içeren atıklar, basınçlı kaplar vb.)
- **Radyoaktif Atıklar:** Türkiye atom enerjisi kurumu mevzuatına göre toplanıp uzaklaştırılan atıklar.

4.0SORUMLULUK

- Destek Hizmetleri Sorumlusu
- Başhemşire
- Röntgen Teknisyeni
- Servis Hemşiresi

5.0UYGULAMA

GENEL BİLGİLER

ÜNİTENİN ADI : ÖZEL KONYA HOSPİTAL

ADRESİ : ŞEMİ TEBRİZİ MAH. ŞERAFETTİN CAD. NO:95A Karatay / KONYA

TIBBİ ATIK YÖNETİM TALİMATI

Doküman No: EN.TL.39

Yayın Tarihi: 01.11.18

Revizyon No:1

Revizyon Tarihi:01.04.18

Sayfa No:1/1

TELEFON NUMARASI : 0 332 350 37 77

FAKS NUMARASI : 0 332 353 64 01

İDARİ BİLGİLER

ÜNİTENİN BAĞLI OLDUĞU KURUM : SAĞLIK BAKANLIĞI

ÜNİTENİN TÜRÜ : HASTANE

YATAK SAYISI : 38

TIBBİ ATIKLAR SORUMLUSU : Tuncay ÇETİN

TIBBİ ATIK SORUMLUSU İRTİBAT TELEFONU : 0 332 350 37 77

ATIK MİNİMİZASYONU

Evsel atıkların oluşumunun ve miktarının azaltılması amacı ile yapılacak çalışmalar

Evsel nitelikte atıklar; genel atıklar ve ambalaj atıkları olarak iki kısımdan oluşmaktadır. Evsel nitelikteki atıklar, bahçe ve idari birimlerden kaynaklanan atıklar olmak üzere kontamine olmamış atıklar ile sağlıklı insanların bulunduğu kısımlardan, hasta olmayanların muayene edildiği bölümlerden, ilk yardım alanlarından, idari birimlerden, temizlik yapılan alanlardan, mutfaktan gelen enfeksiyöz atıklar ile patolojik atıklar, kesici delici atıklar, tehlikeli atıklar ve radyoaktif atıklar hariç, tıbbi merkezlerden kaynaklanan tüm atıklardır.

Hastane personeline evsel atıkların oluşumu ve miktarlarının azaltılması için yılda bir kez Enfeksiyon Kontrol Hemşiresi tarafından eğitim verilir. Eğitimin amacı, evsel atıklara kaynak oluşturan malzemelerin kullanımında tasarrufa gidilmesin ve bu sayede miktarının mümkün olduğunca azaltılmasını sağlamaktır.

Ambalaj atıkların oluşumunun ve miktarının azaltılması amacıyla yapılacak çalışmalar

Ambalaj atıkları; kontamine olmamaları şartıyla tüm idari birimler, mutfak ve depolardan kaynaklanan tekrar kullanılabilir, geri kazanılabilir; kağıt, karton, mukavva, plastik, cam, metal ve bazı malzemelerden oluşmaktadır. Hastane personeline ambalaj atıklarının oluşumu ve miktarının azaltılması için yılda bir kez Enfeksiyon Kontrol Hemşiresi tarafından eğitim verilir. Eğitimin amacı,

ambalaj atıkları, kaynak oluşturan malzemelerin kullanımında tasarrufa gidilmesi ve bu sayede miktarlarının mümkün olduğunca azaltılmasını sağlamak.

Tıbbi atıkların oluşumunun ve miktarının azaltılması amacı ile yapılan çalışmalar

Tıbbi atıklar, enfeksiyöz atıklar, patolojik atıklar ve kesici delici atıklar olmak üzere iki kısımdan oluşmaktadır. Enfeksiyöz atıklar; mikrobiyolojik laboratuvar atıkları (kültür ve stoklar, enfeksiyöz vücut sıvıları, serolojik atıklar, diğer kontamine laboratuvar atıkları, lam, lamel, pipet, petri) kan ürünleri ve bunlarla kontamine olmuş nesnelere, kullanılmış ameliyat giysileri (kumaş, önlük eldiven vb.) patolojik atıklar; anatomik atık dokular, organ ve vücut parçaları ile ameliyat otopsi, vb. tıbbi müdahale esnasında ortaya çıkan vücut sıvıları, ameliyathaneler, morg, otopsi, adli tıp gibi yerlerden kaynaklanan vücut parçaları, organik parçalar, plasenta, kesit uzuvlar (insani patolojik atıklar), kesici delici atıklar; batma, delme ve sıyrık ve yaralanmalara neden olabilecek atıklar; enjektör iğnesi, iğne içeren diğer kesiciler, bistürü, lam-lamel, cam pastör pipeti, kırılmış diğer cam vb. hastane personeline tıbbi atıkların oluşumu ve miktarının azaltılması için yılda bir kez Enfeksiyon Kontrol Hemşiresi tarafından eğitim verilir.

Tehlikeli atıkların oluşumunun ve miktarının azaltılması amacıyla yapılan çalışmalar

Tehlikeli atıklar; fiziksel veya kimyasal özelliklerinden dolayı yada yasal nedenlerden dolayıyla özel işletme tabii olacak tehlikeli kimyasallar, sitotoksik ve sitostatik ilaçlar, genotoksik ve sitotoksik atıklar, farmasotik atıklar, ağır metal içeren atıklar, basınçlı kaplardan oluşan atıklar. Hastane personeline tıbbi atıkların oluşumu ve miktarının azaltılması için yılda bir kez Enfeksiyon Kontrol Hemşiresi tarafından eğitim verilir.

ATIKLARIN KAYNAĞINDA AYRI TOPLANMASI VE BİRİKTİRİLMESİ

Evsel nitelikli atıkların kaynağında ayrı toplanması, bu amaçla kullanılacak toplama ekipmanları ve özellikleri

Evsel nitelikli atıklar, tıbbi, tehlikeli ve ambalaj atıklarına ayrı olarak siyah renkli plastik torbalarda toplanacaktır.

Ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplanması, bu amaçla kullanılacak toplama ekipmanları ve özellikleri

Kağıt, karton, plastik ve metal ambalaj atıkları, kontamine olmamaları şartıyla diğer atıklardan ayrı olarak mavi renkli plastik torbalarda toplanırlar. Serum ve ilaç şişeleri gibi cam ambalaj atıklar ise yine kontamine olmamaları şartıyla diğer ambalaj atıklar ile birlikte mavi renkli plastik torbalarda toplanırlar. Kullanılmış serum şişeleri ayrı toplanmadan önce, uçlarındaki lastik, hortum, iğne gibi hasta ile temas eden kontamine olmuş materyallerden ayrılır. Kontamine materyaller diğer tıbbi atıklar ile birlikte toplanacaktır.

Tıbbi atıkların (kesici-delici atıklar dahil) kaynağında ayrı toplanması, bu amaçla kullanılacak toplama ekipmanları ve özellikleri

Tıbbi atıkların kaynağında diğer atıklardan ayrı olarak toplanması, biriktirilmesi, taşınması ve bertarafı esastır. Tıbbi atıklar, başta doktor, hemşire, ebe, laboratuvar teknisyeni olmak üzere ihlali sağlık personeli tarafından oluşumları sırasında kaynağında diğer atıklar ile karıştırılmadan ayrı olarak biriktirilecek, toplam ekipmanı, atığın niteliğine uygun ve atığın olduğu kaynağa en yakın noktada bulunacaktır. Tıbbi atıklar hiçbir surette evsel atıklar, ambalaj atıkları ve tehlikeli atıklar ile karıştırılmaz.

Tıbbi atıkların toplanmasında; yırtılmaya, delinmeye, patlamaya ve taşımaya dayanıklı; orijinal orta yoğunluklu polietilen hammaddeden sızdırmaz, çift taban dikişli ve körüksüz olarak üretilen, çift kat kalınlığı 100 mikron olan, en az 10 kilogram kaldırma kapasiteli, üzerinde görülebilecek büyüklükte ve her iki yüzünde “**Uluslararası Biyotehlike**” amblemi ile “**DİKKAT TIBBİ ATIK**” ibaresini taşıyan kırmızı renkli plastik torbalar kullanılır. Torbalar en fazla $\frac{3}{4}$ oranında doldurulur, ağızları sıkıca bağlanır ve gerekli görüldüğü hallerde her bir torba yine aynı özelliklere sahip diğer bir torbaya konularak kesin sızdırmazlık sağlanacaktır. Bu torbalar hiçbir şekilde geri kazanılmayacak ve tekrar kullanılmayacaktır.

Tıbbi atık torbalarının içeriği hiçbir suretle sıkıştırılmayacak, torbasından çıkarılmayacak, boşaltılmayacak ve başka bir kaba aktarılmayacaktır. Sıvı tıbbi atıklarda uygun emici maddeler ile yoğunlaştırılarak yukarıda belirtilen torbalara konulacak kesici ve delici özelliği olan atıklar diğer tıbbi atıklardan ayrı olarak delinmeye, yırtılmaya, kırılmaya ve patlamaya dayanıklı, su geçirmez ve sızdırmaz, açılması ve karıştırılması mümkün olmayan, üzerinde “**Uluslararası Biyotehlike**” amblemi ile “**DİKKAT! KESİCİ ve DELİCİ TIBBİ ATIK**” ibaresi taşıyan plastik veya aynı özelliklere sahip lamine kartondan yapılmış kutu veya konteynerler içinde toplanacaktır. Bu biriktirme kapları, en fazla $\frac{3}{4}$ oranında doldurulacak, ağızları kapatılacak ve kırmızı plastik torbalara konulacaktır. Kesici delici atık kapları dolduktan sonra kesinlikle sıkıştırılmayacak, açılmayacak boşaltılmayacak ve geri kazanılmayacaktır.

ATIKLARIN TAŞINMASI, TAŞIMADA KULLANILACAK EKİPMAN VE ARAÇLAR

Evsel atıkların taşınması, taşıma amacıyla kullanılacak araçlar

Hastanemizde mutfak ve idari birimlerden (kontamine olmamış atıklar) kaynaklanan atıklar, sadece bu iş için atılmış, ağzı kapaklı taşıma araçları ile taşınacak, geçici atık deposuna veya konteynerine hastaların tedavi olduğu ve temiz alanlarda uzak yerlerden götürülecek ve ayrı bir geçici alanda depolanacaktır.

Ambalaj atıklarının taşınması, amacıyla kullanılacak araçlar

Hastanemizde mavi renkli plastik torbalarda toplanan kontamine olmamış, tekrar kullanılabilir, geri dönüştürülebilir ve geri kazanılabilir plastik, metal, cam ve kağıt-karton ambalajların atıkları, bu iş için ayrılmış mevcut taşıma araçları ile hastaların tedavi olduğu ve temiz alanlardan uzak geçici atık deposuna taşınacaktır.

Tıbbi atıkların taşınması, taşıma amacıyla kullanılacak araçlar

Tıbbi atıkların taşınması: Hastanemizde “DİKKAT TIBBİ ATIK” ibaresi taşıyan kırmızı renkli, güvenli kapatılabilir, plastik biriktirme kabında biriktirilen, tıbbi atıklardan ayrı olarak delinmeye, yırtılmaya, patlamaya dayanıklı, su geçirmez ve sızdırmaz, açılması ve karıştırılması mümkün olmayan, üzerinde “uluslararası biyotehlike” amblemi ile “DİKKAT! KESİCİ VE DELİCİ TIBBİ ATIK” ibaresi taşıyan plastik veya aynı özelliklere sahip lamine kartondan yapılmış kutularda veya konteynerlerde toplanacaktır. Tıbbi atıklar taşımakla görevlendirilen temizlik personeli çalışma sırasında eldiven, koruyucu gözlük, maske kullanacak çizme ve özel koruyucu turuncu renkli elbise giyecektir. Tıbbi atıklar tıbbi atıkları taşımakla görevlendirilen temizlik personeline tekerlekli, kapalı plastik veya metal üzerinde tıbbi atık amblemi bulunan konteynerler içinde yapılmakta olan tıbbi atık deposuna taşınacaktır. Tıbbi atık taşıma araçlarının izleyeceği güzergah hastaların tedavi olduğu yerler ile diğer temiz alanlardan insan ve hasta tarafının yoğun olmadığı bölgelerden mümkün olduğunca uzak olacak şekilde belirlenecek taşıma yapılması sonrasında konteynirler günde en az bir kez temizlenecek ve/ya dezenfekte edilecektir.

Tıbbi atık taşıma araçlarının teknik özellikleri

Lisanslı kuruluşlar yönetmelik gereği uygun teknik özelliklere sahip araçlar ile taşıma yapmak zorundadır.

Tehlikeli atıkların taşınması, taşıma amacıyla kullanılacak araçlar

Lisanslı kuruluşlar yönetmelik gereği taşıma amaçlı uygun araçlar kullanmak zorundadır.

ATIK TOPLAMA VE BİRİKTİRME EKİPMANLARININ BULUNDUĞU YERLER, TOPLAMA PROGRAMI VE TAŞIMA GÜZERGÂHI

Evsel nitelikli atık biriktirme kaplarının bulunduğu yerler, toplanma saati ve atık taşıma araçlarının izleyeceği güzergâh

Tüm ünitelerde evsel atık toplama ve biriktirme ekipmanları bulunacaktır. Evsel atıklar servis temizlik personellerince günde üç defa olmak üzere sabah 07.30-8.30 saatleri arası, öğle 12.30-13.30 arası akşam 15.30-16.30 saatleri arasında toplanır. Atıklar hastaların tedavi olduğu yerler ile diğer temiz alanlardan, insan ve hasta trafiğinin yoğun olmadığı yerler ile diğer temiz alanlardan, insan ve hasta trafiğinin yoğun olmadığı bölgelerden mümkün olduğunca uzak olacak şekilde belirlenecek geçici atık deposuna taşınacaktır.

Ambalaj atığı biriktirme kaplarının bulunduğu yerler, toplanma saati ve atık taşıma araçlarının izleyeceği güzergâh

Tüm ünitelerde ambalaj atığı toplama ve biriktirme ekipmanları bulunacaktır. Ambalaj atıklar servis temizlik personellerince mesai saatleri içerisinde toplanır. Atıklar hastaların tedavi olduğu yerler ile diğer temiz alanlardan, insan ve hasta trafiğinin yoğun olmadığı yerler ile diğer temiz alanlardan, insan ve hasta trafiğinin yoğun olmadığı bölgelerden mümkün olduğunca uzak olacak şekilde belirlenerek taşınacaktır.

Tıbbi atık biriktirme kaplarının bulunduğu yerler, toplanma saati ve atık taşıma araçlarının izleyeceği güzergâh

Tıbbi atık biriktirme kapları yataklı servisler, doğumhane, acil servis, ameliyathaneler, enjeksiyon odaları ve servis tedavi arabalarında bulunacaktır. Taşıma saatleri; servislerde günlük tedaviden sonra, doğumhane ve ameliyathanede her günün sonunda ameliyattan sonra beklemeksizin, diğer birimlerde ise görevli temizlik personellerince mesai saati içerisinde temizlik personellerince hastaların tedavi olduğu yerler ile diğer temiz alanlardan, insan ve hasta trafiğinin yoğun olmadığı bölgelerden mümkün olduğunca uzak olacak şekilde belirlenerek taşınacaktır.

KAYIT TUTMA VE RAPORLAMA

TIBBİ ATIK YÖNETİM TALİMATI

Doküman No: EN.TL.39

Yayın Tarihi: 01.11.18

Revizyon No:1

Revizyon Tarihi:01.04.18

Sayfa No:1/1

Oluşan tıbbi atık miktarının belirlenmesi ve kayıt altına alınması

Tıbbi atıkları toplamak ve taşımakla görevli anlaşmalı olduğumuz şirket personelleri tarafından, toplanmış olan tıbbi atıkların tartım sonuçları, online sistem olan MOTAD'a şirket görevlisi tarafından girilir. Ayrıca araç taşıma kartı iki nüsha düzenlenir ve bir nüshası Destek Hizmetleri Sorumlusu'na bir nüshası da şirket araç şoförüne teslim edilir.

Kayıt altına alma ve raporlamadan sorumlu personel Destek Hizmetleri Sorumlusudur.

6.İLGİLİ DOKÜMANLAR

7.İLGİLİ KAYITLAR

HAZIRLAYAN	KONTROL EDEN	ONAYLAYAN
Enfeksiyon Kontrol Hekimi	Kalite Yönetim Direktörü	Mesul Müdür